

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Рогатинського ліцею
«Гімназія імені Володимира Великого»
_____Доронюк І.В.

Наказ №
« 31 » серпня 2023 р.

**Освітня програма
на 2023-2024 навчальний рік
Рогатинського ліцею
«Гімназія імені Володимира Великого»
7-11 класи**

СХВАЛЕНО
на засіданні педагогічної ради ліцею від
31.08.2023 протокол № 1

I. ПРИЗНАЧЕННЯ ЛІЦЕЮ ТА ЗАСОБИ ЙОГО РЕАЛІЗАЦІЇ

Рогатинський ліцей «Гімназія імені Володимира Великого» у своїй діяльності керується Конституцією України, Законами України "Про освіту", "Про загальну середню освіту", іншими законодавчими актами України, постановами Верховної Ради України, актами Президента України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, Кабінету Міністрів України, наказами Міністерством освіти і науки України, інших центральних органів виконавчої влади, Положенням про загальноосвітній навчальний заклад, іншими нормативно-правовими актами, Статутом ліцею.

Головною метою ліцею є різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності, тобто новий випускник.

Головними завданнями ліцею є:

- забезпечення реалізації права громадян на повну загальну середню освіту;
- виховання громадянина України;
- виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної та рідної мови, національних цінностей українського народу та інших народів і націй;
- формування і розвиток соціально зрілої, творчої особистості з усвідомленою громадянською позицією, почуттям національної самосвідомості, особистості, підготовленої до професійного самовизначення;
- виховання в учнів поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина;
- розвиток особистості учня, його здібностей і обдаровань, наукового світогляду;
- реалізація права учнів на вільне формування політичних і світоглядних переконань;
- виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів;
- генерація нових знань та розвиток відчуття соціальної справедливості;
- створення умов для оволодіння системою наукових знань про природу, людину і суспільство.

Саме виховання компетентної, відповідальної за своє життя людини і є головним завданням ліцею.

Ліцей несе відповідальність перед особою, суспільством і державою за:

- безпечні умови освітньої діяльності;
- дотримання Державних стандартів освіти;
- дотримання договірних зобов'язань з іншими суб'єктами освітньої, виробничої, наукової діяльності,
- дотримання фінансової дисципліни.

У відповідності до чинного законодавства загальноосвітній навчальний заклад здійснює освітній процес відповідно до рівнів загальноосвітніх програм двох ступенів освіти:

II ступінь - базова середня освіта;

III ступінь - профільна середня освіта.

Призначення кожного ступеня навчання визначається Типовим положенням про загальноосвітній навчальний заклад та окреслено у відповідних Типових освітніх програмах.

Основними засобами досягнення мети, виконання завдань та реалізації призначення ліцею є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм.

Освітня програма, реалізована в ліцеї, спрямована на:

- формування в учнів сучасної наукової картини світу;
- виховання працьовитості, любові до природи;
- розвиток в учнів національної самосвідомості;
- формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства;
- інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;
- рішення задач формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;
- виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей населення регіону, України та інших народів в умовах багатонаціональної держави;
- формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення.

Досягнення мети, тим самим призначення ліцею, забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності, визначених Законом України «Про освіту»:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
- культурна компетентність;
- підприємливість та фінансова грамотність;
- інші компетентності, передбачені Державним стандартом освіти.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Дана Освітня програма створена на 2021-2022 навчальний рік відповідно до статті 33 Закону України «Про освіту», прийнятого 05.09.2017, що набув чинності 28.09.2017, відповідно до наказів №405,406,407,408 від 20.04.2018, згідно з рекомендаціями листа Міністерства освіти і науки України №1/9-254 від 20.04.2018 «Щодо типових освітніх програм для 2-11 класів»:

- Для учнів 5-9-х класів відповідно до таблиці № 3 наказу №405 від 20.04.2018;
  - Для 10- 11-х класів відповідно до таблиці №2 наказу №408 від 20.04.2018.
- Освітня програма складена на 2021-2022 навчальний рік і затверджена рішенням педагогічної ради від 31.08.2021 (протокол №1).

Освітня програма визначає:

- 1) загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо;
- 2) очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, перелік яких наведено в додатку;
- 3) рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- 4) вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою.

ІІ ТА ІІІ СТУПІНЬ БАЗОВА ТА ПОВНА ЗАГАЛЬНА СЕРЕДНЯ ОСВІТА

Для 7 - 9 класів

- Постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» (Із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 538 від 07.08.2013](#))
- Наказ МОН України №405 від 20.04.2018
"Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІ ступеня».

Для 10 - 11-х класів

- Постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» (Із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 538 від 07.08.2013](#))
- Наказ МОН України №408 від 20.04.2018
"Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня».

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової та профільної середньої освіти

- Базова середня освіта здобувається після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту, на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.
- Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.
- Профільна середня освіта здобувається після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію, на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

- Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей відповідно до Державного стандарту

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Повноцінність базової та повної середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету.

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальні плани містять усі предмети інваріантної складової, передбачені обраним варіантом навчальних планів та варіативної складової, яка відповідає переліку, затвердженому наказом директора ліцею.

Навчальні плани старшої школи реалізуються через освітні галузі Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети і курси за вибором. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

Години варіативної складової розподіляються на:

- упродовження курсів за вибором;
- факультативи, індивідуальні та групові заняття.

Навчальні плани ліцею передбачають поглиблене вивчення англійської мови та історичний і математичний профілі у старшій школі. Хоча організація освітнього процесу заснована на досягненні очікуваних результатів, зазначених у Типових освітніх програмах II та III ступенів навчання.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з таких компонентів:

кадрове забезпечення освітньої діяльності відповідає профілю, працює 37 педагогів, з них 2 сумісники, вихователь пансіону, вихователь для супроводу дітей для підвезення автобусом, бібліотекар, 35 - спеціалісти і магістри, 2 – бакалаври, з них 25 спеціалістів вищої категорії, 3 спеціалісти першої категорії, 1 спеціаліст другої категорії, 4 - спеціалісти, 1- 12 тарифний розряд, 1 – 11 тарифний розряд, 1 - 10 тарифний розряд. Учителів-методистів - 9, старших вчителів - 14, директор ліцею Доронюк І.В. - заслужений працівник освіти України, вчитель зарубіжної літератури Гаврись Г.Я. - заслужений вчитель України.

Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності відповідає державним програмам, затвердженим МОН України;

Здійснено матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності згідно з Положенням про кабінети;

моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) плануємо відповідно до графіка діагностичних, підсумкових контрольних робіт, семестрового та річного оцінювання з математики, історії, української мови.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти вказано у відповідному Положенні.

II. ЦІЛІ ТА ЗАДАЧІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЛЦЕЮ

Загальні очікувані результати навчання здобувачів освіти

Очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм для учнів закладів загальної середньої освіти II ступеня (затверджені наказами МОН України (затверджені наказами МОН від 07.06.2017 № 804 та від 23.10.2017 № 1407).

Перелік навчальних програм для учнів закладів загальної середньої освіти II ступеня

№ п/п	Назва навчальної програми
1.	Українська мова
2.	Українська література
3.	Біологія
4.	Всесвітня історія
5.	Географія
6.	Зарубіжна література
7.	Інформатика
8.	Історія України
9.	Математика
10.	Мистецтво
11.	Основи здоров'я
12.	Природознавство
13.	Трудове навчання
14.	Фізика
15.	Фізична культура
16.	Хімія
17.	Іноземні мови

<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas>

Очікувані результати навчання здобувачів освіти подані в рамках навчальних програм для учнів закладів загальної середньої освіти III ступеня (затверджені наказами МОН України від 23.10.2017 №1407 та від 24.11.2017 №1539, від 14.07.2016 № 826).

Оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів освіти 6-11 класів здійснюємо на основі Критеріїв оцінювання учнів (вихованців) в системі загальної середньої освіти (затверджені наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України 13 квітня 2011 р. № 329, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 11 травня 2011 р. за N 566/19304) (чинні для 6 – 11 класів); Орієнтовні вимоги оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 21.08. 2013 р. № 1222 із змінами, додаток 2 (чинні для 6 – 11 класів); 24 Інструкція з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06. 2008 р. № 496.

Під час оцінювання навчальної діяльності вчитель враховує дотримання учнями принципів академічної доброчесності У випадку порушення учнем/ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності вчитель може прийняти рішення не оцінювати результат цього виду навчальної діяльності.

При виставленні тематичної оцінки враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми. При цьому окрема тематична атестація при здійсненні відповідного оцінювання, як правило, не проводиться.

Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичних оцінок. При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учня/ учениці з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо.

Річне оцінювання здійснюється на підставі семестрових або скоригованих семестрових оцінок.

Семестрову оцінку здобувачі освіти можуть коригувати відповідно до механізму, визначеного Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти.

Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. При виставленні річної оцінки мають враховуватися: важливість тем, які вивчались у I та II семестрах, тривалість їх вивчення та складність змісту; динаміка особистих навчальних досягнень учня/ учениці з предмета протягом року; уміння застосовувати учнем/ученицею набутих протягом навчального року знань тощо.

Для з'ясування залишкових результатів навчання за попередній рік проводяться до 10 вересня діагностувальні контрольні роботи у визначеній вчителями формі, оцінки за які можуть бути виставлені в класний журнал, але їх не слід враховувати до тематичної оцінки. На основі діагностичної контрольної роботи вчителі коригують навчальні плани з метою ліквідації прогалин в знаннях учнів.

У 7-А, 7-Б, 8-А класах курс за вибором «Християнська етика» слід оцінювати зараховано/не зараховано.

№п/п	Назва навчальної програми	Рівень вивчення
1.	Українська мова	Рівень стандарту
2.	Українська література	Рівень стандарту
3.	Зарубіжна література	Рівень стандарту
4.	Іноземні мови	Рівень стандарту
5	Історія України	Рівень стандарту Профільний рівень
6	Всесвітня історія	Рівень стандарту Профільний рівень

7	Громадянська освіта (інтегрований курс)	Рівень стандарту
8	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	Рівень стандарту Профільний рівень
9	Біологія і екологія	Рівень стандарту
10	Географія	Рівень стандарту
11	Фізика і астрономія	Рівень стандарту
12	Хімія	Рівень стандарту
13	Фізична культура	Рівень стандарту
14	Захист Вітчизни	Рівень стандарту

<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv>

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Очікувані результати
1	Спілкування державною мовою	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії</p>

		<p>відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p>

		<p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення</p>

		до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Виокремлюються в навчальних програмах такі наскрізні лінії ключових компетентностей:

- «Екологічна безпека й сталий розвиток»,
- «Громадянська відповідальність»,
- «Здоров'я і безпека»,
- «Підприємливість і фінансова грамотність».

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими

надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>

Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Рекомендовані форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- урок формування компетентностей;
- урок розвитку компетентностей;
- урок перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- урок корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відеоуроки тощо.

III. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ТА ЙОГО ОБҐРУНТУВАННЯ

Навчальні плани для здобувачів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти».

1. Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 6 - 9-х класів закладів загальної середньої освіти складає 5845 годин/навчальний рік:

- для 6-х класів – 1155 годин/навчальний рік,
- для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік,

для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік,

для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані

Навчальний план здобувачів закладів загальної середньої освіти III ступеня (профільна середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти».

2. Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10-11-х класів складає 2660 годин/навчальний рік: для 10-х класів – 1330 годин/навчальний рік, для 11-х класів – 1330 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані III ступеня.

Окрім навчального навантаження, зазначеного в навчальному плані, використано години варіативної складової.

Учні 7-А, 7-Б класів вивчатимуть англійську мову в обсязі 4 год, з яких 1 год з варіативної складової.

Учні 7-А, 7-Б класів вивчатимуть курс за вибором “Християнська етика” в обсязі 0,5 год з варіативної складової.

Учні 8-А, 8-Б класу вивчатимуть англійську мову в обсязі 3,5 год, з них 0,5 год з варіативної складової.

Учні 8-А класів вивчатимуть курс за вибором “Християнська етика” в обсязі 0,5 год з варіативної складової.

Учні 10 -А класу вивчають англійську мову в обсязі 2, 5 год, з них 0,5 год з варіативної складової.

Учні 10-Б класу вивчають англійську мову в обсязі 3 год, з них 1 год з варіативної складової.

Учні 10 - А вивчають історію України в обсязі 4 год, з них 2,5 год з варіативної складової.

Учні 10 - А вивчають всесвітню історію в обсязі 2 год, з них 1 год з варіативної складової.

Учні 10 - Б вивчають історію України в обсязі 3 год, з них 1,5 год з варіативної складової.

Учні 10 - А та 10-Б класів вивчають алгебру в обсязі 2, 5 год, з них 1 год з варіативної складової.

Учні 10 -А та 10-Б класів вивчають геометрію в обсязі 2 год, з них 0,5 год з варіативної складової.

Учні 10-Б класу вивчають біологію в обсязі 3 год, з них 1 год з варіативної складової.

Учні 10-Б класу вивчають хімію в обсязі 2 год, з них 0,5 год з варіативної складової.

Учні 11-А класу вивчатимуть англійську мову в обсязі 3 год, з них 1 год з варіативної складової.

Учні 11-А класу вивчатимуть алгебру і геометрію в обсязі по 2,5 год, з них 1 год з варіативної складової.

Учні 11-А класів вивчатимуть історію України і всесвітню історію в обсязі по 3 год (з них 1,5 год як профільні предмети).

Учні 11-Б класів вивчатимуть історію України в обсязі 2 год, з них 0,5 з варіативної складової.

Учні 11-Б класу вивчатимуть алгебру в обсязі 6 год на тиждень (з них 3 год як профільний предмет).

Поділ класів на групи при вивченні української та англійської мов, трудового навчання, фізичної культури та інформатики здійснено відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

Для вивчення української мови, англійської мови та технологій поділ на групи відбувається у 8-Б класі.

У 7-А, 7-Б, 8-А, 8-Б, 9-А, 9-Б, 10-А, 10-Б, 11-Б класах відбувається поділ на групи для вивчення інформатики.

У 10-А, 10-Б, 11-А, 11-Б відбувається поділ на групи під час вивчення предмета «Захист України».

У ліцеї працюють гуртки Малої академії наук України з української літератури, англійської мови, історичного краєзнавства, візуального програмування, економіки обсягом 6 год на тиждень.

У ліцеї працюють такі гуртки:

«Вичаючи гуманітарне право» 1 год;

«Юні знавці Біблії» 1 год;

«Пластове юнацтво (юначки)» 3 год;

«Пластове юнацтво (юнаки)» 6 год;

Літературна студія 1 год;

Театральна студія 3 год;

Ансамбль бандуристів 3 год.

IV. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Навчальні заняття розпочинаються 01 вересня 2023 року й завершуються 07 червня 2024 року.

Осінні канікули тривають з 21 жовтня по 29 жовтня 2023 року,

зимові канікули - з 23 грудня 2023 року по 14 січня 2024 року,

весняні - з 23 березня 2024 року по 31 березня 2024 року.

Канікулярним днем є також 06 травня 2024 року.

Освітній процес організовано у формі очного навчання. За розпорядженням засновника за несприятливої безпекової ситуації навчання може відбуватися за дистанційною чи змішаною формою.

Для учнів за потреби може бути організований екстернат, педагогічний патронаж чи сімейна форма навчання відповідно до «Положення про дистанційне навчання».

За потреби ліцей може організувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією, яка реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів,

наявних у ліцеї відповідно до «Положення про індивідуальну форму навчання». Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою ліцею, затверджується його керівником та підписується батьками.

З метою належної організації освітнього процесу в ліцеї можуть бути сформовані класи з інклюзивною формою здобуття освіти.

За необхідності (під час карантину, воєнного стану та інших надзвичайних ситуацій) освітній процес у ліцеї відбувається з використанням технологій дистанційного навчання на платформі Google Meet, GoogleClass відповідно до розкладу навчальних занять.

Тривалість роботи на уроці онлайн визначається відповідно до Санітарного регламенту. Завдання для учнів вчителі публікують та оцінюють в GoogleClass. Освітній процес може бути організований за змішаною формою навчання (очною та дистанційною).

За обставин, які несуть загрозу життю та здоров'ю, вчителі можуть проводити уроки з дому.

У ліцеї використовується електронний журнал та електронний щоденник «Моя школа», у якому ведеться облік навчальних занять, успішності та відвідування здобувачів освіти.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи навчальних занять:

- урок формування компетентностей;
- урок розвитку компетентностей;
- урок перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- урок корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відеоуроки тощо.

За потреби ліцей може організувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією, яка реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у ліцеї відповідно до «Положення про індивідуальну форму навчання». Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою ліцею, затверджується його керівником та підписується батьками.

З метою належної організації освітнього процесу в ліцеї можуть бути сформовані класи з інклюзивною формою здобуття освіти.

Під час дистанційного навчання уроки проводяться відповідно до Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти зі змінами, внесеними наказом МОЗ від 01.08.2022р. № 1371.

V. ПОКАЗНИКИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Одним з сучасних викликів цієї Освітньої програми є впровадження нових навчальних програм для 10-11 класів, які почали діяти у 2018-2019 навчальному році. Адже ці документи мають новий зміст, спрямований на формування компетентностей в учнів, дотриманням діяльнісного та компетентнісного підходів, реалізацією інтегрованого навчання.

Всі ці параметри потребують особливої уваги як з боку адміністрації ліцею, так і з боку батьків, які є партнерами в освітньому процесі.

До вимірювання також належать рівень виконання планів та програм, календарно-тематичне планування вчителя, а також професійно-діяльнісні якості педагогічних працівників.

Визначаємо компетентності, необхідні сучасному вчителю:

- професійно-педагогічна компетентність – обізнаність із новітніми науково обґрунтованими відомостями з педагогіки, психології, методик, інноватики для створення освітньо-розвивального середовища, що сприяє цілісному індивідуально-особистісному становленню дітей молодшого шкільного віку, здатність до продуктивної професійної діяльності на основі розвиненої педагогічної рефлексії відповідно до провідних ціннісно-світоглядних орієнтацій, вимог педагогічної етики та викликів початкової школи;

- соціально-громадянська компетентність – розуміння сутності громадянського суспільства, володіння знаннями про права і свободи людини, усвідомлення глобальних (у тому числі екологічних) проблем людства і можливостей власної участі у їх розв'язанні, усвідомлення громадянського обов'язку та почуття власної гідності, вміння визначати проблемні питання у соціокультурній, професійній сферах життєдіяльності людини та віднаходити шляхи їх розв'язання, навички ефективної та конструктивної участі в цивілізаційному суспільному розвитку, здатність до ефективної командної роботи, вміння попереджувати та розв'язувати конфлікти, досягаючи компромісів;

- загальнокультурна компетентність – здатність розуміти твори мистецтва, формувати власні мистецькі смаки, самостійно виражати ідеї, досвід та почуття за допомогою мистецтва, усвідомлення власної національної ідентичності як підґрунтя відкритого ставлення та поваги до розмаїття культурного вираження інших;

- мовно-комунікативна компетентність – володіння системними знаннями про норми і типи педагогічного спілкування в процесі організації колективної та індивідуальної діяльності, вміння вислуховувати, відстоювати власну позицію, використовуючи різні прийоми розміркувань та аргументації, розвиненість культури професійного спілкування, здатність досягати педагогічних результатів засобами продуктивної комунікативної взаємодії (відповідних знань, вербальних і невербальних умінь і навичок залежно від комунікативно-діяльнісних ситуацій);

- психологічно-фасилітативна компетентність – усвідомлення ціннісної значущості фізичного, психічного і морального здоров'я дитини, здатність сприяти творчому становленню молодших школярів та їхній індивідуалізації;

- підприємницька компетентність – вміння генерувати нові ідеї й ініціативи та втілювати їх у життя з метою підвищення як власного соціального статусу та добробуту, так і розвитку суспільства і держави;

- інформаційно-цифрова компетентність – здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, отримувати інформацію та оперувати нею відповідно до власних потреб і вимог сучасного високотехнологічного інформаційного суспільства.

Додаток 1
До освітньої програми

Таблиця 1 до Типової освітньої програми

**Навчальний план закладів загальної середньої освіти
з навчанням українською мовою**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
				7	8	9
Мови і літератури	Українська мова			2,5	2	2
	Українська література			2	2	2
	Іноземна мова			3	3	3
	Зарубіжна література			2	2	2
Суспільство-знавство	Історія України			1	1,5	1,5
	Всесвітня історія			1	1	1
	Основи правознавства			-	-	1
Мистецтво*	Музичне мистецтво			1	-	-
	Образотворче мистецтво			1	-	-
	Мистецтво			-	1	1
Математика	Математика			-	-	-
	Алгебра			2	2	2
	Геометрія			2	2	2
Природо-знавство	Природознавство			-	-	-
	Біологія			2	2	2
	Географія			2	2	1,5
	Фізика			2	2	3
	Хімія			1,5	2	2
Технології	Трудове навчання			1	1	1
	Інформатика			1	2	2
Здоров'я і	Основи здоров'я			1	1	1

фізична культура	Фізична культура**			3	3	3
Разом				28+3	28,5+3	30+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації				2,5	3	3
Гранично допустиме навчальне навантаження				32	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)				30,5+3	31,5+3	33+3

* Заклад загальної середньої освіти може обирати інтегрований курс «Мистецтво» або окремі курси: «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво».

** Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.

**Навчальний план
для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти**

Предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
	10-А	10-Б	11-А	11-Б
Базові предмети¹	35,5	35,5	35,5	35,5
Українська мова	2	2	2	2
Українська література	2	2	2	2
Зарубіжна література	1	1	1	1
Англійська мова	2,5	2,5	3	2
Історія України	4	2	3	2
Всесвітня історія	2	1	3	1
Громадянська освіта	2	2	-	-
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	4,5	4,5	5	9
Біологія	2	3	2	2
Географія	1,5	2	1	1
Фізика і астрономія	3	3	4	4
Хімія	1,5	2	2	2
Фізична культура ⁴	3	3	3	3
Захист України	1,5	1,5	1,5	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети				
Інформатика,	1,5	1,5	1,5	1,5
Мистецтво	1,5	1,5	1,5	1,5
Додаткові години¹ на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття				
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня				
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)				

¹ У дужках подано кількість годин для закладів освіти з навчанням мовою корінного народу, національної меншини.

² За наявності належних умов заклад освіти може збільшувати кількість годин на вивчення іноземної мови, використовуючи додаткові години.

³ Мова і література корінного народу, національної меншини входить до базових предметів лише для закладів освіти з навчанням мовою, корінного народу, національної меншини. В інших закладах освіти цей предмет може обиратися за потреби самим учнем за рахунок додаткових годин.

⁴ Години фізичної культури не входять до гранично допустимого тижневого навантаження на учня.

Додаток 3 до освітньої програми

Орієнтовна кількість навчальних годин для профільних предметів

Профільний предмет	Кількість годин на тиждень	
	10 клас	11 клас
Українська мова	4	4
Українська література	4	4
Зарубіжна література	3	3
Іноземна мова	5	5
Друга іноземна мова	3	3
Мова і література корінного народу, національної меншини	5	5
Історія України	3	3
Всесвітня історія	3	3
Правознавство	3	3
Економіка	3	3
Алгебра	6	6
Геометрія	3	3
Фізика і астрономія	6	6
Біологія і екологія	5	5
Хімія	4	6
Географія	5	5
Інформатика	5	5
Технології	6	6
Мистецтво	5	5
Фізична культура	6	6
Захист України	5	5